

Van: BBL - Beleidsbabbel <babbel@bblv.be>**Aan:** BBL - Beleidsbabbel <babbel@bblv.be>**Datum:** 06/05/2009 12:15 PM**Onderwerp:** Meer kindersterfte bij vervuilingsspieken fijn stof

Kan je deze nieuwsbrief niet lezen? [Klik hier](#).

Nr. 165 - Meer kindersterfte bij vervuilingsspieken fijn stof

Suggesties voor nieuwe artikels of reacties welkom op babbel@bblv.be.

Voorop

- [Meer kindersterfte bij vervuilingsspieken fijn stof](#)
- [Kernenergie wordt te duur, zegt MIT](#)

Actueel

- [Vlaamse regering keurt 22 brownfieldconvenanten goed](#)
- [Shop till you drop: drie nieuwe shoppingcentra op een steenworp van mekaar?](#)
- [Klimaatonderhandelingen Bonn](#)
- [Debat over toekomst Europese landbouwbeleid komt op dreef](#)
- [Landbouwbodems in slechte staat](#)
- [Grijswaterbesluit uitgebreid op vraag van Minaraad](#)
- [Californië kritisch voor biobrandstoffen](#)

Ook dat nog!

- [Lessen in verzet door Electrabel](#)

~ Voorop ~

Meer kindersterfte bij vervuilingsspieken fijn stof

Volgens een nieuw onderzoek van diverse Belgische universiteiten en het KMI – het Parhealth-onderzoeksprogramma - blijkt dat de babysterfte in ons land gevoelig hoger ligt tijdens pieken van fijn stof. Bij vervuilingsspieken van meer dan 50 microgram ligt de sterfte van zuigelingen tot één maand oud, elf procent hoger dan normaal. Dit is de grens die volgens de Europese richtlijn maximaal 35 keer per jaar mag overschreden worden. In de meeste Vlaamse meetstations wordt die grens veel meer dan 35 keer overschreden. Dit jaar zitten we al op elf meetposten in Vlaanderen boven deze grens. Trieste koploper is Evergem in de Genste kanaalzone, met nu al 48 overschrijdingen. En dan te bedenken dat het nog maar juni is, de ergste vervuilingsspieken tijdens de wintersmog moeten nog komen.

Dit onderzoek toont nogmaals aan dat de wettelijke grens, wil men de gezondheid afdoende beschermen, duidelijk te hoog ligt. Inmiddels heeft de Vlaamse overheid bij Europa immers een aanvraag ingediend om het halen van de normen twee jaar uit te stellen. Bovendien is nu al duidelijk dat Vlaanderen ook over twee jaar de normen niet zal halen, daarvoor bevatten de plannen voor het terugdringen van fijn stof te weinig concrete en doortastende maatregelen. Als we er echter zouden in slagen het fijn stof het hele jaar door onder de 20 microgram te houden, zouden er in Vlaanderen jaarlijks 630 mensen minder sterven. Maar dat kan alleen maar lukken als

de volgende regering structurele maatregelen neemt, zoals het versneld invoeren van een slimme kilometerheffing, een algemene snelheidsverlaging op autosnelwegen en het verplicht invoeren van milieuzones om vervuilende (vracht)wagens buiten de stad te houden. Vraag is natuurlijk of de politici de gezondheid ernstig genoeg nemen om ook van de automobilist een kleine inspanning te vragen.

Erik Grietens

Artikel in De Morgen

~ Voorop ~

Kernenergie wordt te duur, zegt MIT

Kernenergie dreigt haar ambitie om een rol te kunnen spelen in de strijd tegen de klimaatverandering, niet te kunnen waarmaken. Dat is de conclusie van het gerenommeerde Massachusetts Institute for Technology (MIT). Verrassend omwille van de boodschapper – een overwegend pronucleaire instelling – niet omwille van de boodschap. De voornaamste reden voor de nucleaire problemen? De snelle stijging van de kostprijs van nieuwe centrales. Met een jaarlijkse stijging van 15 % zou die om de vijf jaar verdubbelen!

In 2003 publiceerde het MIT een eerste gezaghebbende studie “The Future of Nuclear Power”, die ze nu na zes jaar actualiseert. Het zou kernenergie vandaag voor de wind moeten gaan. De nood aan CO₂-arme energieproductie is sinds 2003 sterk toegenomen. Er is nog geen internationaal klimaatakkoord. De toegenomen afhankelijkheid van gas- en olieleveranciers (en van de landen die de voorraden controleren) baart grote zorgen. Toch blijft het behalve in China, India en Korea bij veel gepraat, en weinig actie als het op concrete nucleaire bouwplannen aankomt. In de USA zijn geen nieuwe bouwprojecten gestart. In Europa zijn er enkel de met problemen overladen projecten in Finland en Frankrijk.

Zelfs met de Aziatische projecten, blijft de aangroei van kernenergie ver onder wat volgens het MIT nodig is om kernenergie een relevante bijdrage te laten leveren aan de wereldenergievraag en de strijd tegen de klimaatverandering.

Redenen zijn voor het MIT de nog altijd onopgeloste risico's op proliferatie verbonden aan de opwerking van nucleair afval. Een techniek die essentieel zal zijn om kernenergie een rol van betekenis te geven in de toekomst. Maar de hoofdreden voor het falen van de nucleaire relance, ligt bij de kosten. De constructiekosten van kerncentrales blijven dramatisch toenemen, met maar liefst 15% per jaar. Ook gas- en steenkoolcentrales bouwen is duurder geworden, maar hier is de prijsstijging minder uitgesproken. Per geproduceerde kWh elektriciteit komt kernenergie als duurste optie naar voor: 8,4 dollarcent, in vergelijking met 6,2 voor steenkool en 6,5 voor gas.

Bram Claeys

Studie MIT

~ Actueel ~

Vlaamse regering keurt 22 brownfieldconvenanten goed

Op haar laatste zitting voor de verkiezingen keurde de Vlaamse regering 22 brownfieldconvenanten goed. Met deze convenanten krijgen projectontwikkelaars of lokale overheden extra begeleiding en ondersteuning om braakliggende en/of vervuilde terreinen te saneren en een nieuwe functie te geven. Het gaat daarbij zowel om herontwikkeling tot nieuwe woonwijken, zoals de site Gasmeterlaan in Gent, als om nieuwe bedrijventerreinen, zoals de Watersite in Vilvoorde of het militair domein Kievermont in Geel. De milieubeweging is grote voorstander van deze brownfieldprojecten. In het kleine en dichtbevolkte Vlaanderen is het veel duurzamer om vervuilde en braakliggende terreinen te hergebruiken, dan maagdelijke open ruimte aan te snijden. De meeste van deze brownfieldprojecten zullen ook een echte meerwaarde betekenen voor de omgeving. Zo is het de bedoeling om aan de Gasmeterlaan in Gent het grootste passiehuizencomplex van het land te bouwen op een stadskanker in de binnenstad. Bij sommige brownfieldprojecten hebben we vanuit de milieubeweging echter serieuze bedenkingen, zoals het plan voor Petroleum Zuid in Antwerpen of het plan van Uplace voor een grootschalig shopping- en kantorenproject in Machelen.

Erik Grietens

De brownfieldconvenanten

~ Actueel ~

Shop till you drop: drie nieuwe shoppingcentra op een steenworp van mekaar?

Op de gronden van de vroegere Renaultfabriek naast het viaduct van Vilvoorde wil projectontwikkelaar Uplace, bekend van de plannen voor een nieuwe voetbalstadion annex shoppingcentrum van Club Brugge, een naar eigen zeggen "uniek project in Europa" realiseren. Wat er zo uniek aan is, is ons niet geheel duidelijk. Het gaat om een winkelcentrum van 55.000 m², aangevuld met 40.000 m² kantoren, een bioscoopcomplex, een wellness- en congrescentrum en een hotel.

Er zijn echter kapers op de kust. Op een steenworp daarvandaan, aan de Van Praatbrug langs het kanaal in Brussel, wil projectontwikkelaar Mestdagh ook een shoppingcenter bouwen, eveneens 50.000 m² groot. Daarvoor loopt momenteel een openbaar onderzoek. En tegelijk heeft de stad Brussel ambitieuze plannen voor de herontwikkeling van de Heizel, met onder meer ... een shoppingcentrum. Drie nieuwe shoppingcentra dus, allemaal in het noorden van Brussel. En allemaal vlak naast de Brusselse ring, op één van de meest congestiegevoelige plaatsen van het land...

Blijkbaar gaan de projectontwikkelaars er ook van uit dat de Belgen de volgende jaren meer geld zullen verdienen en uitgeven, want volgens alle drie is hun project zo uniek dat het geen concurrentie, maar een aanvulling op het bestaande winkelapparaat in Brussel zal zijn. Dat dit allemaal van het goede te veel is, is wel duidelijk. Dat men beter voorrang zou geven aan het echte winkelcentrum van Brussel ook. Het is duidelijk dat deze shoppingcentra de plannen ondermijnen

voor een centrale stadsboulevard in Brussel, met de geplande heraanleg van de centrale lanen. Alleen lijkt de discussie daar niet over te gaan. Het is nu vooral een race tegen de tijd. Uplace stelt in zijn aanvraag letterlijk dat de “marktomstandigheden nu gunstig zijn – bij vertraging dreigt een ander project de aanwezige marktruimte in te nemen”. Eenzelfde verhaal klinkt in Brussel, men wil naar eigen zeggen “de komst van een shoppingcentrum in Vlaanderen net buiten Brussel voor zijn.” Het lijkt er dus vooral om te gaan welke regering het ‘flinkst’ is en het snelst een bouwvergunning kan afleveren.

Bond Beter Leefmilieu en de Brusselse Raad voor het Leefmilieu roepen de volgende regeringen van Vlaanderen en Brussel alvast op om deze onzinnige race tegen de tijd te stoppen. Beide regeringen moeten samenwerken en onderzoeken wat de effecten van de verschillende projecten zijn op mobiliteit, op handel in de binnenstad, werkgelegenheid,... en dan vervolgens de meest duurzame oplossing zoeken. Dat zou pas flink zijn.

Erik Grietens

Plannen winkelcentrum langs kanaal

~ Actueel ~

Klimaatonderhandelingen Bonn

In Bonn is maandag een twaalfdaagse klimaatconferentie van start gegaan, de op drie na laatste grote onderhandelingsronde voor de bijeenkomst van Kopenhagen in december. Daar moet een opvolger voor het protocol van Kyoto in de steigers worden gezet, een verdrag waarin de wereld afsprekt hoe de uitstoot van broeikasgassen na 2012 verder zal worden teruggedrongen.

“Het politieke klimaat is gunstig om een akkoord te bereiken”, vertelde Yvo de Boer, uitvoerend secretaris van de VN-Kaderconventie over Klimaatverandering (UNFCCC) aan IPS ([http://www.ipsnews.be/index.php?id=35&no_cache=1&tx_uwnews_pi4\[art_id\]=25245](http://www.ipsnews.be/index.php?id=35&no_cache=1&tx_uwnews_pi4[art_id]=25245)). “Ik twijfel er niet aan dat de conferentie van Kopenhagen in december resultaat oplevert”. Volgens hem heeft de wereld van de internationale financiële crisis geleerd dat “mondiale uitdagingen een mondiaal antwoord vereisen.”

We helpen het hem graag hopen. Maar die boodschap lijkt alvast toch bij de Europese regeringen niet helemaal doorgedrongen te zijn. Volgende week dinsdag houden de financiënministers een ECOFIN Raad in Brussel, waar het onder andere over de financiële engagementen in het klimaatakkoord gaat. De resultaten van die Raad zullen meteen gebruikt worden in de onderhandelingen in Bonn. De financiënministers lijken er nu van terug te schrikken de nodige financiële middelen ieder jaar vrij te laten maken via een automatisch mechanisme. Nee, ze houden de vinger liever zelf op de knip. Dat betekent niet alleen een stap terug ten opzichte van eerdere teksten in de Raad. Het zou een zeer zware slag zijn voor de internationale onderhandelingen in Bonn. De ontwikkelingslanden rekenen immers op ernstige en betrouwbare engagementen. Vage beloften volstaan niet.

Bram Claeys van BBL zal het tweede deel van de onderhandelingen in Bonn bijwonen als lid van de Belgische delegatie. Als hij iets te melden heeft, leest u het op de website van BBL.

Bram Claeys

Website UNFCCC

~ Actueel ~

Debat over toekomst Europese landbouwbeleid komt op dreef

Het debat over de toekomst van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid komt stilaan op gang. Verschillende maatschappelijke organisaties en beleidsmakers beginnen hun standpunten concreet uit te werken. In 2010 zal de Europese Commissie een officiële nota voorstellen om het maatschappelijk debat te voeden. Hier en daar vangen we ook op Europees niveau (voorzichtige) positieve signalen op.

Volgens eurocommissaris Mariann Fischer Boel moet het toekomstige Europese landbouwbeleid inzetten op kwaliteitsproducten en biologische landbouw. Dat heeft ze gezegd tijdens een informele meeting van de landbouwministers in het Tsjechische Brno. Over directe inkomenssteun lopen de meningen van de verschillende stakeholders en lidstaten uiteen. Fischer Boel is van mening dat er ook in het hervormde beleid een vorm van inkomensvangnet voor landbouwers moet blijven bestaan, op een of andere manier gekoppeld aan het leveren van publieke diensten. De hoogte van die inkomenssteun en de exacte uitwerking van de publieke diensten moeten nog verder uitgeklaard worden, maar in ieder geval moet het systeem volgens Fischer Boel verder intensifiëren en industrialiseren van de landbouw vermijden.

Tijdens de voorstelling van het SoCo Project van de Europese Commissie (*zie volgend bericht*) benadrukte europarlementslid Le Foll dat het toekomstige Europese Landbouwbeleid een grote rol moet spelen in de verduurzaming van het gehele landbouwsysteem. In landbouw moeten economie en ecologie, voedselproductie en milieubehoud verzoend worden. Alleen via dergelijke geïntegreerde benadering kan de Europese landbouw tot een duurzaam systeem gevormd worden.

Linn Dumez

~ Actueel ~

Landbouwbodems in slechte staat

Het gaat niet goed met onze landbouwbodems. Tot die conclusie komt een onderzoek, uitgevoerd door de Europese Commissie. Eén van de onderzochte cases is de bodemgesteldheid in West-Vlaanderen. Die provincie kampt in extreme mate met diffuse bodemcontaminatie door meststoffen en pesticiden, er stellen zich problemen door watererosie en de bodems lijden onder verdichting en een daling van het organische stofgehalte. De voornaamste oorzaken zijn de intensieve landbouw, het gebruik van zware machines, de overmatige bemesting en het conventioneel ploegen. De studie reikt ook oplossingen aan. Men onderzocht de mogelijke bijdragen van een aantal landbouwsystemen en -praktijken aan de bescherming van de Europese landbouwbodems tegen voorvermelde bedreigingen. Hierbij komen landbouw voor bodembehoud (*conservation agriculture*) en biologische landbouw als beste landbouwtypes naar voren. De landbouwmethodes steunen op de principes van minimale of geen bodembewerking, permanente

bodembedekking en gevarieerde vruchtwisseling en teeltcombinaties. Jammer is wel dat geïntegreerde landbouw niet als concept is meegenomen in het onderzoek.

[Linn Dumez](#)

[lees verder](#)

[Alle info over het SoCo Project](#)

~ Actueel ~

Grijswaterbesluit uitgebreid op vraag van Minaraad

De Vlaamse regering besliste vorige week om het grijswaterbesluit uit te breiden. Grijs water is een verzamelnaam voor water dat wordt gewonnen uit regenwater, oppervlaktewater of afvalwater. Via het grijswaterbesluit wou de Vlaamse regering een alternatief bieden aan bedrijven die vandaag grote hoeveelheden grondwater gebruiken uit bedreigde lagen (in eerste instantie De Sokkel). Er werden subsidies vrijgemaakt om deze alternatieve waterbron te ondersteunen. Het besluit bleek echter maar een mager beestje. Sinds de invoering ervan is welgeteld één project goedgekeurd, een project dat overigens over drinkwater ging. De drinkwatermaatschappijen, de enigen die onder het huidige besluit een project kunnen opzetten, hebben daarbuiten geen enkel initiatief genomen.

In het advies van de Minaraad van 19 februari 2009 vroeg de raad dan ook unaniem om het grijswaterbesluit aan te passen zodat ook andere initiatiefnemers (bvb Aquafin) en doelgroepen (bvb landbouwbedrijven) in aanmerking komen. Vorige week nam de Vlaamse regering een beslissing in die zin. Voor die van kracht wordt, zijn er nog enkele procedurehordes te nemen. Bond Beter Leefmilieu hoopt dat we hiermee een stap verder zijn in de richting van een duurzaam watergebruik.

[Wim Van Gils](#)

~ Actueel ~

Californië kritisch voor biobrandstoffen

Californië wil brandstoffen met een lagere broeikasgasuitstoot bevoordelen. Een nieuwe wet – de Low Carbon Fuel Standard (LCFS) – die dat moet dat mogelijk maken, werd zopas goedgekeurd. Daarbij wordt ook aan biobrandstoffen gedacht. Wat opvalt, is dat de wet bijzonder kritisch is voor biobrandstoffen. Voor het eerst wordt erkend dat de indirecte gevolgen van het verbouwen van energiegewassen mee in rekening moeten worden gebracht. Die indirecte gevolgen liggen in de eerste plaats bij het wijzigingen in het landgebruik. In heel wat gevallen leidt dat tot een negatieve CO₂-balans. Het Europese duurzaamheidskader voor biobrandstoffen negeert deze indirecte gevolgen vooralsnog. President Barack Obama heeft intussen ook al te kennen gegeven dat hij het principe van de LCFS wil uitbreiden tot de gehele VS. De kans bestaat dus dat de VS Europa stilaan

voorbij steken op dit terrein.

Esmeralda Borgo

lees verder

~ Ook dat nog! ~

Lessen in verzet door Electrabel

Electrabel geeft dezer dagen weer lessen in het aftasten van de wettelijke grenzen om de eigen winst zo groot mogelijk te maken. Het is crisis voor iedereen, nietwaar. Zo raakte gisteren bekend dat Electrabel de heffingen betwist die de Federale Overheidsdienst Energie oplegt voor niet benutte productiesites voor elektriciteit. Dat is een soort van leegstandsbelasting om concurrenten van Electrabel beter toegang tot de Belgische markt te geven.

De bedragen van de heffing waren al teruggebracht naar 51 miljoen euro, telkens voor 2006 en 2007. Maar Electrabel betwist die nog altijd, bij de Brusselse rechtbank van eerste aanleg.

En vandaag volgt dan vers gelekt studiewerk van de Creg, de federale regulator. Die berekende dat Electrabel in 2008 nog eens 328 miljoen euro doorrekende aan zijn klanten, voor gratis gekregen CO2-emissierechten. De studie is een vervolg op rekenwerk over de periode 2005-2007, periode waarin Electrabel en SPE hun klanten ongeveer 1,2 miljard euro aanrekenden voor diezelfde gratis emissierechten. Een advies van de regulator aan de federale regering, om de Belgische elektriciteitsproducenten een taks op te leggen zodat een deel van het geld gerecupereerd zou kunnen worden, bleef dode letter.

Bram Claeys

[Wijzig uw abonnementsgegevens op bondbeterleefmilieu.be.](#)

© Copyright BBL 2009